

## Groenland

### Titel: Niet eerder zo weinig ijs op de Noordpool in het najaar sinds begin metingen

**Auteur:** Heleen Ekker

**Datum:** 06-11-2020

**Bron:** <https://nos.nl/artikel/2355433-niet-eerder-zo-weinig-ijs-op-de-noordpool-in-het-najaar-sinds-begin-metingen>

Al weken ligt er uitzonderlijk weinig ijs op de oceaan bij de Noordpool, blijkt uit satellietbeelden. Niet eerder sinds het begin van de metingen lag er zo weinig zee-ijs in oktober. Het verdwijnen van het ijs heeft grote gevolgen voor het ecosysteem in het Noordpoolgebied, blijkt uit een recente studie.

Normaal gesproken groeit het zee-ijs in de maanden oktober en november juist weer stevig aan, nadat in september aan het eind van de zomer de hoeveelheid ijs het jaarlijkse minimum bereikt.

De omvang van het Noordpoolijs bereikte in september net geen laagterecord, in de ruim veertig jaar dat er satellietmetingen plaatsvinden. Alleen in 2012 lag er nog minder ijs. Maar toen groeide het ijs in het najaar wel weer sneller aan dan nu.

#### Hittegolf Siberië

Dat dat dit jaar zo traag gebeurt komt voor een deel omdat Siberië van de zomer met een flinke hittegolf kampte. Daardoor is het zeewater bij Siberië nog altijd warmer dan normaal.

Volgens weerman en klimaatwetenschapper Peter Kuipers Munneke komt het moment dat de Noordpool helemaal ijsvrij is in een deel van het jaar snel dichterbij. "In de afgelopen veertig jaar is driekwart van het zee-ijs verdwenen. Als deze trend doorzet, dan is de Noordpool over 14 à 15 jaar ijsvrij. Het kan ook nog 20 of 25 jaar duren, maar de

meeste Nederlanders die nu leven, zullen dat nog meemaken."

Het smelten van het zee-ijs heeft een grote impact op het ecosysteem in het Arctisch gebied, staat in de studie die in Nature verscheen. Jacqueline Stefels van de Rijksuniversiteit Groningen werkte mee aan dit onderzoek. Als het ijs verdwijnt, wordt het zonlicht niet langer door het ijs weerkaatst, vertelt ze, maar schijnt het rechtstreeks op en in het water. Daardoor zal er meer algengroei ontstaan.

Eenzijds is dit een positieve ontwikkeling, zegt Stefels, want de algen dienen als voedsel voor andere soorten in de zee. Anderzijds zal het op termijn toe leiden dat er heel andere dieren dan tot nu toe in het Noordpoolgebied zullen leven.

"Wat je verwacht is dat er meer Atlantische soorten naar het noorden trekken en dat het hele ecosysteem van het Noordpoolgebied in elkaar klapt", zegt Stefels. Dit heeft uiteindelijk niet alleen negatieve gevolgen voor ijsberen, maar ook voor bijvoorbeeld walvissen, zeehonden en vogels.

*Lees verder op de volgende bladzijde*

# Artikel

## Even schrikken

Stefels was de enige Nederlander die dit jaar meereisde met een speciale Noordpoolexpeditie, genaamd MOSAiC. Het doel hiervan was het Duitse onderzoekschip Polarstern in te laten vriezen op de Noordpool, zodat een jaar lang hetzelfde ijs gevolgd en onderzocht kon worden. Er reisden wetenschappers uit twintig landen mee, met verschillende expertise. Het was een spannende reis, zegt Stefels, vooral omdat het ijs veel minder stabiel bleek dan gedacht op het moment dat zij op het schip verbleef.

Computerberekeningen hadden aangegeven dat het ijs dikker zou zijn, en minder dynamisch. "We waren er net een week en de boel breekt open. En we zien dat het ijs gaat schuiven, ankerlijnen die knappen. Mensen worden onmiddellijk teruggeroepen van het ijs. Dat was wel even schrikken."

In de winter zal er voorlopig wel zee-ijs blijven op de Noordpool, denkt Stefels. Maar de huidige situatie, nu het ijs maar zo langzaam weer aangroeit na de zomer, noemt ze alarmerend. Ze hoopt dat de

wereld snel veel minder broeikasgassen gaat uitstoten, "dan kan nog een deel van het zee-ijs gered worden".

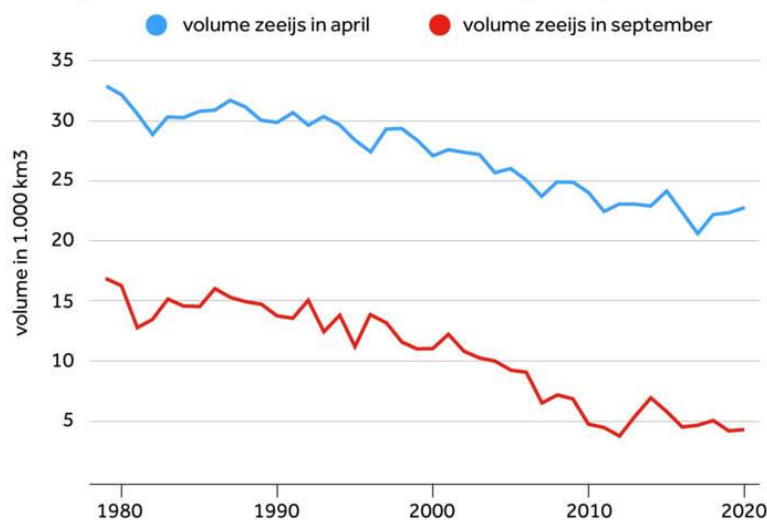
## Zeespiegelstijging

Het verdwijnen van dit ijs leidt overigens niet tot zeespiegelstijging. Het drijft op zee, en als het smelt blijft de zeespiegel gelijk. Maar het zorgt er wel voor dat het gebied nog sneller opwarmt omdat de zon dus direct in het water gaat schijnen.

Kuipers Munneke: "In de buurt van het zee-ijs liggen veel grote gletsjers, zoals op Groenland, op Nova Zembla, op Spitsbergen en in Canada. En als het Noordpoolgebied verder opwarmt, dan zal dat ijs ook deels gaan smelten en dat draagt wel degelijk bij tot een stijging van de zeespiegel."

Overigens vermoeden zowel hij als het KNMI dat het verdwijnen van het zee-ijs ook consequenties zal hebben voor het weer in West-Europa. Maar nog onduidelijk is wat die gevolgen precies zullen zijn.

## In 40 jaar ruim 75% van het noordpoolijs verdwenen



bron: PIOMAS